

Sygn. akt XV C 520/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Małgorzata Misiurna

Protokolant : stażysta Katarzyna Ignacek

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa L. C.

przeciwko U. H. (1)

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

oddala powództwo

UZASADNIENIE

Powód L. C. w pozwie z dnia 18 czerwca 2015r. oraz kolejnych pismach uzupełniających pozew z dnia 19 lipca 2015r. (k.24) i z dnia 24 lipca 2015r. (k.37)domagał się od pozwanej U. H. (2) :

- 1) w pierwszym piśmie stwierdzenia przez sąd ,że pozwana naruszyła dobra osobiste powoda i nakazanie jej złożenia oświadczenie, że podanie danych wrażliwych dotyczących powoda i wykonanie opinii psychologicznej z dnia (...) na prośbę lek. med. G. D. – było niezgodne z prawem oraz zasądzenie kwoty 500 zł na cel charytatywny,
- 2) w kolejnych pismach domagał się zobowiązania pozwanej do zamieszczenia w gazecie ogólnopolskiej (...) ogłoszenia w ramce o treści: Jako psycholog biegły sądowy informuję na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w (...) sygnatura (...), że psycholog w badaniu i w opinii sądowo-psychologicznej nie może naruszać dóbr osobistych badanego i nie może uzyskiwać danych wrażliwych i nie może publikować danych wrażliwych w opinii” w terminie 4 miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku. Powód wskazał, iż stronę, na której ma być umieszczony powyższy komunikat oraz wielkość czcionki poda w następnym piśmie ;
- 3) zobowiązania pozwanej do zamieszczenia w gablocie ogłoszeniowej w Poradni (...) (...) w G. przy ul. (...) na okres roku ogłoszenia następującej treści: „ Ogłoszenie dla pacjenta. Informuję, że badany pacjent ma prawo do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytania wrażliwe bez ponoszenia konsekwencji. Powyższe wynika w wyroku Sądu Okręgowego w(...) /podpis i pieczęć pozwanej/ w terminie 4 miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku ;
- 4) zobowiązania pozwanej do wysłania listem poleconym na adres (...) Stowarzyszenie (...) w W., ul. (...) lokal (...) oświadczenia o treści: „Na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w (...) informuję że psycholog podczas badania pacjenta – obwinionego nie może zbierać informacji wrażliwych danych osobowych i nie może ujawniać danych wrażliwych w opinii psychologicznej i nie może naruszać dóbr osobistych badanego. Ponadto każdy badany musi być uprzedzony o przysługującym mu prawie odmowy udzielenia odpowiedzi dotyczących jego wrażliwych danych

osobowych bez jakiegokolwiek konsekwencji. Powyższy tekst jest realizacją Wyroku ogłoszonego w Sądzie Okręgowym w (...) sygn (...) w terminie 4 miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku ;

5) zobowiązania pozwanej do wysłania listem poleconym na adres domowy powoda pisma o treści: „Informuję, że w opinii psychologicznej dotyczącej L. C. z dnia (...) sporządzonej przeze mnie do sprawy sądowej (...), podałam dane wrażliwe badanego i naruszyłam jego dobra osobiste co jest czynem niezgodnym z przepisami prawa i zobowiązuję się do nie ujawniania tej opinii. „/podpis i pieczętka pozwanej/ w terminie 4 miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku;

6) zobowiązania pozwanej do złożenia pisma do Sądu Rejonowego (...) Wydział (...) do akt (...) skierowane do Przewodniczącego Wydziału o następującej treści: „ W związku z naruszeniem dóbr osobistych powoda L. C. w sporządzonej opinii psychologicznej z dnia (...) dotyczącej sprawy (...) proszę Przewodniczącego Wydziału(...) o wydanie Zarządzenia o nieudostępnianiu sporządzonej opinii innym psychologom oraz niewydawaniu i nieudostępnianiu innym osobom także z powodu nieudokumentowania przeze mnie istotnych cech podanych w opinii. Powyższe pismo kieruję w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego (...).” /podpis i pieczętka pozwanej/ w terminie 4 miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku ;

7) zobowiązania pozwanej do wysłania listem poleconym na adres domowy powoda pisma o treści: „ Informuję, że jako biegła sądowa wykonałam badanie obwinionego L. C. i wystawiłam opinię psychologiczną z dnia (...) bez postanowienia Sądu, na prośbę kierowniczkę Poradni (...)(...) w G. co w warunkach zależności służbowej było i jest niezgodne z przepisami prawa i otrzymałam z Sądu wynagrodzenie za sporządzenie opinii.” /podpis i pieczętka pozwanej/ w terminie 4 miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku;

8) zobowiązania pozwanej do informowania powoda o każdym zrealizowanym elemencie wyroku w formie kopii listu poleconego w kopii dowodu jego nadania (kserokopii), a w przypadku ogłoszenia w Gazecie (...) o poinformowanie powoda listem poleconym o dacie i miejscu ukazania się ogłoszenia;

9) doręczenie zestawu pytań i udzielonych przez powoda odpowiedzi z badania w dniu (...) w Poradni (...) znajdujących się na kartce w formacie A4,

10) dopełnienie przez pozwaną czynności polegających na podaniu przesłanek i dowodów dla cech i stwierdzeń podanych w opinii sporządzonej przez pozwaną i wyszczególnionych fragmentarycznie w punkcie 5 pozwu (k. 4) oraz dla dalszych cech z opinii i zajęcie stanowiska przez pozwaną poprzez udzielenie odpowiedzi (wyjaśniając przesłanki i dowody) w formie pisemnej na pytania:

-dot. stwierdzenia (...)

- które elementy w (...),

- jakie konkretnie organiczne zmiany są w każdym elemencie z w/w punktu,

- jakie fakty wskazują na obecność konkretnej zmiany,

-dot. stwierdzenia „na obecność (...)”:

- jakie odpowiedzi powoda i jakie fakty są potwierdzeniem występowania (...) u powoda,

- dot. stwierdzenia (...):

- proszę o wyszczególnienie, (...),

- w jaki sposób zostało ustalone, że powód (...)tj. z jakich faktów to wynika,

-dot. stwierdzenia(...):

- jakimi faktami pozwana dysponowała by stwierdzić, iż powód (...),

dot. stwierdzenia świadczącego o (...):

- jakimi faktami pozwana dysponowała, że przypisała powodowi tę cechę,

dot. stwierdzenia świadczącego o (...):

- jakimi faktami i jakim stanowiskiem z życia powoda i z testu pozwana dysponowała, że przypisała mu tę cechę bez sprawdzenia,

dot. (...):

- jakimi faktami pozwana dysponowała przypisując powodowi tego rodzaju skłonność,

dot. stwierdzenia (...):

- jakie odpowiedzi powoda z testu były podstawą do przypisania mu takiej cechy,

-dot. stwierdzenia: „u L. C. zaznacza się obecność(...)”:

- jakie występują u powoda (...),

- jakie fakty pozwana ustaliła, które wskazują na konkretne(...),

-dot. stwierdzenia (...):

- powód wnosi o podanie przykładów koniecznych i wystarczających dla stwierdzenia powyższego stanowiska oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż pozwana U. H. (2) naruszyła jego dobra osobiste w sporządzonej opinii psychologicznej dotyczącej powoda z dnia (...)r., do sygn. akt (...) wykonanej bez zlecenia i bez postanowienia Sądu Rejonowego (...).

Naruszenie dóbr osobistych powoda polegało w szczególności na:

1. wykonaniu badania i sporządzeniu opinii przez pozwaną U. H. (2) bez zlecenia i postanowienia Sądu;
2. podjęciu się przeprowadzenia badania przez pozwaną bez zlecenia i postanowienia Sądu, co przy nieświadomości powoda, świadczyło o przedmiotowym, a nie podmiotowym potraktowaniu obywatela;
3. nie uprzedzeniu powoda przez pozwaną U. H. (2), że każde zdanie wypowiedziane przez powoda będzie podane w opinii z dokładnością stenogramu oraz nie uprzedzeniu powoda o prawie odmowy udzielenia odpowiedzi na „niewygodne” pytania;
4. dopytywaniu się przez pozwaną o układy rodzinne powoda, a następnie ujawnienie w opinii danych osobistych i danych wrażliwych, co w ocenie powoda jest świadomym naruszeniem prywatności i „odzieraniem” z intymności przez pozwaną, a jak wskazuje powód nastąpiło to:

- bez jego wiedzy,

- bez jego zgody,

- bez zlecenia Sądu,

5. nieprzedstawieniu przesłanek i dowodów dla podanych w opinii niekorzystnych cech i stwierdzeń (zarówno w opinii jak i na rozprawie w Sądzie), a w szczególności na:

- (...),
- (...)
- (...)
- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...).

Dalej uzasadniając, powód L. C. podniósł, iż wymienione wyżej i wybrane z opinii cechy i stwierdzenia są podane bez postanowienia Sądu, bez podania przesłanek i dowodów dla ich występowania i przy nieudzieleniu na rozprawie przesłanek dla ich słuszności. W ocenie powoda, opinia z niekorzystnymi cechami i stwierdzeniami powinna przedstawiać przesłanki i dowody dla tych cech, a gdy tychże dowodów nie przedstawia jest zniesławieniem. Powód wskazał dalej, iż pozwana na rozprawie tłumaczyła swoje stanowisko dobrem osoby badanej i innymi argumentami, natomiast sama wyrządziła zło, jątrzenie i szkodę podając dane osobowe wrażliwe, co, do których powód przypuszczał, że będą pozostawały jedynie do wiadomości psychologa – pozwanej.

W dalszej kolejności powód wskazywał, iż opinia pozwanej U. H. (2) została wykorzystana przez Sąd Rejonowy w innej sprawie. Nastąpiło to ze szkodą dla powoda, ale nie z uwagi na podane w niej cechy, tylko z uwagi na brak udokumentowania przesłankami tychże cech, gdyż taka opinia przez innego psychologa jest traktowana jako zawierająca prawdę. Powód nadmienił, iż mimo prośby skierowanej przed rozprawą, pozwana odmówiła wydania mu materiału dowodowego. W ocenie powoda biegła w Sądzie nie może traktować się jak wyrocznię i nie może być tak traktowana. Kończąc uzasadnienie, powód podniósł, iż każdy obywatel, któremu przypisuje się niekorzystne cechy, z którymi się nie zgadza, ma nie tylko prawo znać przesłanki, objawy i dowody, które spowodowały przypisanie mu niekorzystnych cech, ale stanowi to wręcz jego obowiązek moralny by je poznać.

Pozwana nie wniosła pisemnej odpowiedzi na pozew.

Na rozprawie w dniu 31 marca 2016r. (k. 121-128) pozwana uznała roszczenie powoda na niezasadne i w związku z tym wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Pozwana zaprzeczyła, aby naruszyła dobra osobiste powoda, wskazując, iż opinia została wydana zgodnie z wiedzą psychologiczną i etyką zawodową. Zgodnie ze zobowiązaniem Sądu nałożonym na rozprawie w dniu 31 marca 2016r. (k. 128), pozwana złożyła pisemne wyjaśnienia na pytania powoda zawarte w pozwie oraz w kolejnych pismach procesowych dotyczących sporządzonej opinii. W piśmie z dnia 12 kwietnia 2016r. (k. 133-136) pozwana wskazała, iż opinię wydała w oparciu o badanie psychologiczne pełne, tzn. w oparciu o diagnozę kliniczną i diagnozę psychometryczną. Powód był badany wyłącznie standardowymi metodami psychologicznymi. Pozwana podniosła, iż informacje uzyskane od badanego, w tym wiadomości o przebytych przez niego chorobach, informacje o rodzinie,

wykształceniu, czy planowanej pracy są niezbędną częścią każdej opinii - są pytaniami/informacjami stanowiącymi integralną część wywiadu klinicznego i w żadnym wypadku nie dotyczą danych wrażliwych. Ponadto pozwana wskazała, iż powód L. C. nie zgłaszał jej, iż nie życzy sobie zapisywania jego odpowiedzi, a w sytuacji, gdy podsądny zgłasza taki wniosek, pozwana zawsze się do niego stosuje.

Pozwana zarzuciła także, że powód krytykuje każde zdanie ze sporządzonej przez nią opinii, nawet ogólnie przyjęte nazewnictwo. Pozwana U. H. (2) wskazała, iż stwierdzona u powoda (...) jest wynikiem testów organicznych (B. (...)) i rodzajów błędów w teście (perseweracje, rotacje, zniekształcenia, zapomnienia). Obecność (...) (jej występowanie powód również kwestionował) jest wynikiem testu (...) (test do diagnozy różnicowej w zakresie nozologii psychiatrycznej): współczynnik (...). Powód w tymże teście uzyskał wynik, jaki uzyskują osoby ze skłonnością do (...), czyli do(...), (...). (...). W przedmiocie zarzutu powoda dotyczącego wykorzystania opinii psychologicznej sporządzonej przez pozwaną w innej sprawie, U. H. (2) wskazała, iż jeśli taka sytuacja miała miejsce to na pewno za zgodą Sądu. Pozwana podniosła, iż sporządzoną przez siebie opinię przekazała do Sądu i z uwagi na poufność diagnozy psychologiczno-sądowej nikomu innemu jej nie udostępniała.

Kończąc odpowiedź pozwana po raz kolejny zwróciła uwagę, iż opinia w żaden sposób nie naruszyła dóbr osobistych pozwanego, a podważenie wyników badań naukowych, jakimi są badania testowe jest w istocie podważaniem stosowania tychże testów w Polsce jak i na całym świecie, a to w ocenie pozwanej jest bezzasadne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W wyniku podjętych przez (...) Komisariat Policji w G. czynności wyjaśniających przed Sądem Rejonowym (...) wszczęto przeciwko powodowi postępowanie o wykroczenie z art. 107 k.w., art. 51 § 1 k.w. oraz art. 66 § 1 k.w. W dniu 19.12.2011 r. Sąd Rejonowy (...) w sprawie sygn. akt (...) wydał wyrok nakazowy, w którym uznał powoda winnym popełnienia zarzucanych mu wykroczeń(...).

Od powyższego wyroku nakazowego powód, w terminie ustawowym, wniósł sprzeciw.

okoliczność bezsporna, nadto: dokumenty w załączonych aktach postępowania Sądu Rejonowego (...), sygn. akt (...)

W toku postępowania rozpoznawczego Sąd Rejonowy (...) postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2012 r. dopuścił dowód z opinii lekarza psychiatry z (...). w G. przy ul. (...) na okoliczność stanu zdrowia psychicznego obwinionego L. C., a zwłaszcza na okoliczność czy w chwili popełnienia ewentualnych wykroczeń był zdolny do rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem, czy zdolność ta była ograniczona oraz czy w obecnym stanie zdrowia może on brać udział w toczącym się postępowaniu.

W dniu (...). powód stawiał się na jednorazowe badanie psychiatryczne w siedzibie Poradni (...) w G. przy ul. (...). Badanie wykonała lekarz psychiatra G. D. i polegało ono na rozmowie powoda z pozwaną w trakcie, której powód odpowiadał na zadawane przez pozwaną pytania. W trakcie prowadzonego przez lekarza psychiatrę G. D. badania psychiatrycznego powoda, w celu wydania kompletnej opinii sądowo – psychiatrycznej - z uwagi na poczynione przez psychiatrę w toku badania spostrzeżenia dotyczące osoby powoda - zaszła konieczność uzyskania dowodu z badania psychologicznego powoda, o czym poinformowano powoda, który wyraził zgodę na rutynowe badanie psychologiczne.

W związku z tym lekarz psychiatra G. D. – jako psychiatra wskazujący na potrzebę przybrania biegłego psychologa do zespołu biegłych, osobiście poinformowała Sąd o wynikłej konieczności i uzyskała zgodę Sądu na sporządzenie opinii psychologicznej. Wobec czego, na wniosek lekarza psychiatry w dniu (...)psycholog kliniczny U. H. (2) przeprowadziła z powodem badanie psychologiczne pełne, w którym zastosowano następujące metody diagnostyczne:

- test inteligencji (...),
- testy organiczne: (...)
- testy osobowościowe: (...), (...)

- wywiad kliniczny

W wyniku przedmiotowego badania psycholog sporządziła datowaną na dzień (...) opinię psychologiczną dotyczącą powoda.

dowód: dokumenty w załączonych aktach postępowania Sądu Rejonowego (...) (...); kserokopia postanowienia w sprawie (...) z dnia 16.07.2012r., k. 94; kserokopia postanowienia (...) z dnia 19.07.2012r., k. 95; kserokopia uzasadnienia wyroku z dnia 17.01.2013r. k. 99-106; kserokopia uzasadnienia wyroku w sprawie (...) z dnia 14.05.2013r., k. 107-109; wyjaśnienia powoda słuchanego w charakterze strony na rozprawie w dniu 31 marca 2016r., k.122-124 (czas 00:16:39 do 00:57:07); wyjaśnienia pozwanej słuchanej w charakterze strony na rozprawie w dniu 31 marca 2016r., k. 125-128 (czas 00:57:20 do 01:41:40); wyjaśnienia pozwanej słuchanej w charakterze strony na rozprawie w dniu 24 maja 2016r., k. 191-194 (czas od 00:25:49 do 01:13:30);

W dniu 19.06.2012 r. biegła psychiatra G. D. wydała na podstawie przeprowadzonego w dniu (...) badania psychiatrycznego powoda oraz sporządzonej przez U. H. (2) opinii psychologicznej opinię sądowo – psychiatryczną, wskazując, że „ L. C.(...)”

dowód: dokumenty w załączonych aktach postępowania Sądu Rejonowego (...) (...);

Sporządzona przez lekarza psychiatrę opinia sądowo – psychiatryczna z dnia 19.06.2012r. wraz z opinią psychologiczną sporządzoną w dniu (...) przez pozwaną została w dniu 19.06.2012r. złożona w (...) Sądu Rejonowego (...) do akt sprawy (...).

dowód: dokumenty w załączonych aktach postępowania Sądu Rejonowego (...) (...);

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2012r. Sąd przyznał biegłemu z zakresu psychiatrii G. D. wynagrodzenie za sporządzenie opinii sadowo- psychiatrycznej, natomiast postanowieniem z dnia 19 lipca 2012r. Sąd przyznał wynagrodzenie biegłej U. H. (2) za sporządzenie opinii sądowo- psychologicznej . Na rozprawie w dniu 17 stycznia 2013r. sąd wydał postanowienie „ na podstawie art. 42 § 1 k.p.w. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. dopuścić dowód z opinii pisemnej co do stanu zdrowia psychicznego obwinionego, opatrzoną datą (...)sporządzoną przez biegłego psychologa U. H. (2)(K.94-95)”

dowód: akta sprawy (...) Sądu Rejonowego (...) oraz kserokopie dokumentów w aktach (...)

kserokopia postanowienia z dnia 16.07.2012r., k. 94; kserokopia postanowienia z dnia 19.07.2012r., k. 95; kserokopia protokołu rozprawy z dnia 17.01.2013r. k.96-98; kserokopia uzasadnienia wyroku z dnia 17.01.2013r. k. 99-106; kserokopia uzasadnienia wyroku w sprawie (...) z dnia 14.05.2013r., k. 107-109

Powód w toku postępowania (...) kwestionował obie opinie biegłych, składał również zażalenia na postanowienia o przyznaniu biegłym wynagrodzeń.

Opinie obu biegłych były podstawą ustalenia stanu faktycznego wyroków pierwszej i drugiej instancji , które zapadły w sprawie (...).

dowód: dokumenty w załączonych aktach postępowania Sądu Rejonowego (...) (...); kserokopia uzasadnienia wyroku z dnia 17.01.2013r. k. 99-106; kserokopia uzasadnienia wyroku w sprawie (...) z dnia 14.05.2013r., k. 107-109

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zaoferowanego przez strony niniejszego postępowania, szczegółowo opisanego przy dokonywaniu ustaleń faktycznych. Sąd ocenił wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (art. 233 § 1 k.p.c.).

Dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.). Dołączone do akt dokumenty nie budziły wątpliwości Sądu, co do ich autentyczności ani prawdziwości, jak również nie kwestionowały ich strony postępowania. W oparciu o dokumenty urzędowe zgromadzone w sprawie sygn. akt (...) Sądu Rejonowego (...), w postaci: opinii sędowo – psychiatrycznej (k.90-93), opinii sędowo – psychologicznej (k. 94-95 akt) postanowienia z dnia 18.04.2012 r. w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego lekarza psychiatry (k. 73), postanowienia z dnia 17.01.2013 r. w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii pisemnej biegłego psychologa U. H. (2) z dnia (...) (k. 657), postanowienia z dnia 16.07.2012r. (k. 136) oraz 19.07.2012 r. (k. 139) w przedmiocie przyznania biegłym wynagrodzenia, oraz uzasadnienia dla wyroku z dnia 17.01.2013 r. (k. 667-668 akt karnych i jego kserokopia w niniejszych aktach k. 99-106), a także uzasadnienia dla wyroku z dnia 14.05.2013r. (k. 762 akt karnych i jego kserokopia w niniejszych aktach k. 107-109) - Sąd bezspornie stwierdził, że Sąd Rejonowy (...) w sprawie sygn. akt (...) dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy psychiatry i psychologa, następnie zbadał ich prawidłowość co do treści i formy i zaliczył w poczet materiału dowodowego .

Należy wyraźnie podkreślić, iż dowód z dokumentów był kluczowym dowodem przeprowadzonym w niniejszej sprawie i stanowił podstawę dla wydanego przez Sąd rozstrzygnięcia , mimo przeprowadzonego dowodu z przesłuchania obu stron.

Wyjaśnienia pozwanej U. H. (2) słuchanej w charakterze strony na okoliczność czy i jakie dobra osobiste powoda zostały naruszone opinią psychologiczną sporządzoną przez nią w sprawie (...) Sąd uznał jako w pełni wiarygodne oraz w istocie zgodne z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym. W ocenie Sądu wyjaśnienia pozwanej w zakresie okoliczności przeprowadzonego badania psychologicznego powoda oraz zakresu sporządzonej na jego podstawie opinii były przekonujące oraz znalazły oparcie w obowiązujących w tej mierze przepisach prawa. Pozwana w sposób spójny i logiczny oraz zgodny z posiadaną przez siebie specjalistyczną wiedzą a także zasadami doświadczenia życiowego przedstawiła swoje stanowisko odnośnie zarzutów prezentowanych w pozwie przez powoda. Z tego też względu Sąd nadał im walor wiarygodności.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom powoda jedynie w zakresie, w którym były one zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, tj. wyjaśnieniami pozwanej i dowodami z dokumentów.

Sąd oddalił zgłoszony na rozprawie w dniu 31 marca 2016r. wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa z listy Prezesa Sądu Okręgowego (...) celem zbadania powoda i stwierdzenia czy występują u niego cechy wymienione w opinii sporządzonej przez pozwaną. Sąd miał na uwadze, że zgodnie z przepisem art. 278 § 1 k.p.c. w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych sąd po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zaciągnięcia opinii. Jak wynika z treści cytowanego przepisu dowód z opinii biegłego winien być dopuszczony celem wyjaśnienia okoliczności, które wymagają wiadomości specjalnych. W rozpoznawanym stanie faktycznym to właśnie Sąd jest dysponentem tychże wiadomości specjalnych, jako właściwy do oceny opinii. Wskazać należy, iż w ocenie Sądu powołanie biegłego psychologa celem zbadania aktualnego stanu zdrowia psychicznego powoda nie ma znaczenia dla oceny , czy sporządzając opinię psychologiczną z dnia (...) pozwana U. H. (2) naruszyła dobra osobiste powoda. Akta sprawy (...) dowodzą, że opinia ta została poparta postanowieniem o dopuszczeniu z niej dowodu(chociaż wydanym dopiero w styczniu 2013r.) i zaliczona w poczet materiału dowodowego, a biegłej przyznano wynagrodzenie za wykonaną pracę.

Sąd ponadto postanowił oddalić wniosek strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka psychiatry G. D. jako nieprzydatnego do rozstrzygnięcia i zmierzającego do przedłużenia niniejszego postępowania w sytuacji, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów pozwalał na wydanie końcowego rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód swoje żądanie opierał w głównej mierze na zarzucie, iż pozwana sporządziła opinią sądowo-psychologiczną bez zlecenia i postanowienia Sądu Rejonowego (...) w sprawie sygn. akt (...), czym naruszyła jego prawnie chronione dobra osobiste ujawniając dane wrażliwe.

W związku z powyższym domagał się ochrony materialnej na podstawie przepisów art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. oraz niematerialnej na podstawie przepisów art. 23 k.c. w zw. z art. 24 § 1 zd. 1 k.c.

Rozstrzygnięcia Sądu wymagała, więc kwestia, czy wskutek sporządzenia przez pozwaną opinii sądowo-psychologicznej (w sytuacji późniejszego wydania przez Sąd postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii psychologicznej w stosunku do daty sporządzenia przedmiotowej opinii) naruszone zostały jego prawnie chronione dobra osobiste.

Ustosunkowując się do żądań powoda, zasadnym było odniesienie się do art. 23 k.c., z którego wynika, iż dobra osobiste człowieka, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Zdaniem Sądu odpowiedzialność pozwanego ocenić należało na podstawie art. 24 § 1 k.c., zgodnie z którym ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne.

Zgodnie z powyżej przytoczonym przepisem art. 24 § 1 k.c. aby przypisać określonemu podmiotowi odpowiedzialność z tytułu naruszenia dóbr osobistych, koniecznym jest kumulatywne wykazanie trzech podstawowych przesłanek, do których kwalifikuje się: istnienie dobra osobistego, zagrożenie lub naruszenie tego dobra, oraz bezprawność zagrożenia lub naruszenia.

Brak którejkolwiek z nich powoduje brak odpowiedzialności na podstawie wyżej wskazanych przepisów art. 23 i 24 k.c.

W ocenie Sądu na gruncie przedmiotowej sprawy żadna z powyższych przesłanek nie została spełniona.

Jak wynika z analizy powołanego art. 24 k.c., przesłanką dochodzenia roszczeń związanych z ochroną dóbr osobistych jest bezprawność działania zagrażającego lub naruszającego dobra osobiste. Działanie to zostanie uznane za bezprawne, jeżeli jest ono sprzeczne z aktualnym porządkiem prawnym, a więc z normami prawnymi lub regułami postępowania wynikającymi z zasad współżycia społecznego. Należało, zatem w pierwszej kolejności rozstrzygnąć, czy zachodziły przesłanki wyłączające bezprawność działania pozwanego. Zgodnie, bowiem z treścią wyżej przytoczonego art. 24 § 1 zd. 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. Z powyższego przepisu wynika jednoznacznie, iż ochrona dóbr osobistych przysługuje jedynie przed działaniem bezprawnym. Przesłanka bezprawności działania jest przesłanką konieczną do udzielenia ochrony o charakterze niemajątkowym, przewidzianej w komentowanym przepisie. Przesłanka ta ujmowana jest w prawie cywilnym szeroko. Przyjmuje się mianowicie, że bezprawne jest każde działanie sprzeczne z normami prawnymi, a nawet z porządkiem prawnym oraz z zasadami współżycia społecznego. W świetle orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 19 października 1989 r., (sygn. akt II CR 419/89) za bezprawne uważa się każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających je, oraz że do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych na ogół zalicza się: 1) działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, 2) wykonywanie prawa podmiotowego, 3) zgodę pokrzywdzonego (ale z zastrzeżeniem uchylenia jej skuteczności w niektórych przypadkach), oraz 4) działanie w obronie uzasadnionego interesu.

W art. 24 § 1 k.c. ustawodawca wprowadził zasadę domniemania bezprawności, co oznacza, że to pozwany w procesie o ochronę dóbr osobistych ma obowiązek wykazania istnienia okoliczności usprawiedliwiających to działanie, a zatem wyłączających bezprawność.

W przedmiotowej sprawie powód zgłosił szereg zarzutów na poparcie swoich żądań w przedmiocie naruszenia przez pozwaną jego dóbr osobistych, w szczególności wskazał, iż pozwana sporządziła opinią bez zlecenia i postanowienia Sądu w tym przedmiocie, oraz że pozwana nie przedstawiła przesłanek i dowodów dla wyrażonych w opinii wniosków,

a także zarzucił pozwanej, iż jej opinia została później przekazana przez Sąd Rejonowy (...) do innej sprawy dotyczącej powoda, gdzie również powołano dowód z opinii biegłego psychologa.

W ocenie Sądu pozwana w przedmiotowej sprawie sprostowała w powyższym zakresie obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c. ponieważ wykazała, iż jej postępowanie mieściło się w ramach porządku prawnego a przedmiotową opinię z dnia (...) sporządziła na zlecenie Sądu Rejonowego (...) Świadczy o tym nie tylko postanowienie o przyznaniu biegłemu psychologowi U. H. (2) wynagrodzenia za sporządzoną opinię pisemną, ale i późniejsze dopuszczenie przez Sąd dowodu z tej opinii w zakresie ustalenia stanu zdrowia psychicznego powoda. Wnioski zawarte w opinii psychiatrycznej oraz psychologicznej były jasne i przekonujące dla sądu orzekającego w sprawie (...) oraz w pełni przydatne dla potrzeb tego postępowania, co znalazło odzwierciedlenie w treści uzasadnienia wyroku z dnia 17 stycznia 2013r. Sąd Okręgowy w (...) rozpoznający apelację obwinionego L. C. i jego obrońcy od wyroku z dnia 17 stycznia 2013r. również w pisemnym uzasadnieniu odnosił się do jego zarzutów do opinii psychiatrycznej i psychologicznej uznając je za bezzasadne. Pozwana przeprowadziła testy psychologiczne z powodem na prośbę biegłego psychiatry, który jako pierwszy został powołany przez sąd postanowieniem z dnia 18 stycznia 2012r. do zbadania stanu zdrowia psychicznego obwinionego, w szczególności czy w chwili popełniania ewentualnych wykroczeń był zdolny do rozpoznania znaczenia swego czynu i pokierowania swoim postępowaniem oraz czy mógł brać udział w postępowaniu sądowym Zgodnie z art. 193 § 1 k.p.k. jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, zasięga się opinii biegłego lub biegłych.

Natomiast zgodnie z art. 194 § 1 k.p.k. in principio o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego wydaje się postanowienie.

W ocenie Sąd nie jest zasadny zarzut powoda, zgodnie, z którym naruszenie jego dóbr osobistych wynikało z późniejszego postępowania przez Sąd Rejonowy (...), który przekazał sporządzoną przez pozwaną opinię do innej sprawy, innemu biegłemu z zakresu psychologii

W toku niniejszego postępowania pozwana U. H. (2) zaprzeczyła by komukolwiek innemu przekazywała sporządzoną przez siebie opinię, a powód nie wykazał, aby pozwana opinię tę przekazała osobie trzeciej- biegłej psycholog I.. Okoliczność, iż opinia udostępniona została do innej sprawy przez sąd w sposób oczywisty nie może obciążać pozwanej.

W zakresie pozostałych zarzutów sformułowanych przez powoda pod adresem pozwanej w przedmiocie: przypisania mu istotnych niekorzystnych cech; ujawnienia danych osobowych i wrażliwych dotyczących powoda, które pozwana uzyskała w trakcie poufnej rozmowy i które powinna zatrzymać do swojej wiedzy z uwagi na tajemnicę lekarską; przypisania powodowi stwierdzenia, o które się powoda nie pytała i które nie były przez nią badane ani na które powód się nie wypowiadał; zamieszczenia w opinii stwierdzeń bez podstaw i bez dowodów a stanowiących wobec powoda dodatkowe oskarżenie; przedmiotowego potraktowania powoda poprzez wykonanie badania psychologicznego bez uprzedzenia, nie uprzedzenia o prawie odmowy na pytania intymne, przypisania powodowi negatywnych cech w opinii bez należytego ich uzasadnienia i dowodów – to Sąd zważył co następuje.

Przepis art. 200 § 2 k.p.k. w zw. art. 202 § 5 k.p.k. wskazuje na niezbędne elementy treści opinii sporządzonej przez biegłego. Jak ustalił Sąd, powyższą regulację uzupełnia praktyka sądowa wypracowana w oparciu o zalecenia Konsultanta Krajowego w dziedzinie psychologii, zgodnie z którą każda opinia psychologiczna powinna zawierać cztery zasadnicze części takie jak: wstęp; sprawozdanie z przeprowadzonych badań i spostrzeżeń; omówienie (wywód) całości materiału zebranego w sprawie, wyciągnięcie wniosków i ich uzasadnienie; ostateczne wnioski.

W części dotyczącej sprawozdania z przeprowadzonych badań i spostrzeżeń wskazać należy między innymi dane z ewentualnej dokumentacji lekarskiej spoza akt sprawy, dane dotyczące zachowania osoby opiniowanej podczas badania, wywiad od osoby badanej; ocenę stanu psychicznego, ocenę stanu fizycznego, ocenę psychologa (por. „Metodyka pracy biegłego psychiatry, psychologa oraz seksuologa w sprawach karnych, nieletnich oraz wykroczeń”, Krzysztof Eichstaedt, Piotr Gałęcki, Andrzej Depko, LexisNexis, W-wa 2014, wyd. 2).

W celu realizacji zlecenia Sądu Rejonowego (...) dotyczącego sporządzenia opinii sądowo-psychiatrycznej niezbędnym było wcześniejsze przeprowadzenie opinii psychologicznej, o czym decyduje biegły psychiatra. Zatem w ocenie Sądu skierowanie powoda, przez lekarza psychiatrę działającego na zlecenie sądu, na badanie do psychologa i wykonanie badania przez lekarza psychologa było działaniem zgodnym z porządkiem prawnym. Postanowienie w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii sporządzonej przez biegłą z dziedziny psychologii zostało wydane, co prawda później niż sporządzenie samej opinii, bo dopiero na rozprawie z dnia 17 stycznia 2013r., jednakże późniejsze wydanie postanowienia w tym przedmiocie, w żadnym wypadku nie może świadczyć o naruszeniu dóbr osobistych powoda, ani nie ma wpływu na treść wydanego w sprawie wyroku (por. postanow. SN z dnia 20 czerwca 2013r., V KK 79/13, LEX nr 1331405).

Na gruncie przedmiotowej sprawy nie ulega wątpliwości Sąd, iż biegła wydała opinię na potrzeby postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym (...), sygn. (...), a opinia została przez sąd zaliczona w poczet materiału dowodowego jako jasna, wiarygodna i fachowa. Pozwana z racji posiadanego doświadczenia zawodowego była kompetentna do wydania opinii o tej właśnie treści i z tymi właśnie wnioskami i ocenami ostatecznymi, czyniąc to działała w granicach porządku prawnego, a więc z wyłączeniem bezprawności.

Należy w tym miejscu wskazać, że zgodnie z przyjętą linią orzecniczą granice roszczeń służących do ochrony dóbr osobistych należy określać nie według subiektywnego tylko odczuwania ze strony danego podmiotu, lecz w ramach obiektywnie wytyczonych przez zagwarantowany porządek prawny. Ocena, zatem, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości osoby, która czuje się dotknięta zachowaniem innej osoby (wyrok Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 5 kwietnia 2002 r., sygn. akt II CKN 953/2000). Miernika pozwalającego na ustalenie, czy naruszona została godność takiej osoby, należy, więc przede wszystkim upatrywać, w tzw. opinii publicznej, która jest wyrazem poglądów powszechnie przyjętych i akceptowanych przez społeczeństwo w danym czasie i miejscu. Istotnym jest także, iż nie każde zachowanie, które nie jest zgodne z wzorcami moralnymi jest w powszechnym odczuciu rozumiane jako działanie naruszające godność osobistą jednostki.

Aby doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda użyte przez pozwaną w opinii sformułowania powinny go obrażać, naruszać jego godność, cześć, czy dobre imię. Sformułowania te powinny wywołać również u osoby postronnej podobne odczucia, przekonanie, że sformułowania te zostały użyte w celu obrażenia powoda, poniżenia jego osoby w jakikolwiek sposób.

W związku z powyższym w ocenie Sądu formułowanie opinii sądowo – psychologicznej opartej na bezpośrednim badaniu przez biegłego posiadającego odpowiednie kwalifikacje, wiedzę i doświadczenie nie narusza niczyich dóbr osobistych. Powód nie posiada wiedzy fachowej z dziedziny psychologii a próby wytłumaczenia powodowi przez pozwaną zakresu przeprowadzonych badań testowych i ich wyników na rozprawie w dniu 24 maja 2016r. okazały się nieskuteczne, powód nie rozumiał wyjaśnień pozwanej i negował wszystkie odpowiedzi na zadawane przez siebie pytania.

W ocenie sądu subiektywne, krytyczne podejście do opinii psychologicznej sporządzonej na potrzeby innego postępowania sądowego, która została skontrolowana przez właściwy sąd i została uznana za wiarygodny materiał dowodowy w sprawie (...), nie może następnie zostać w innym postępowaniu sądowym uznana za naruszającą dobra osobiste powoda z przyczyny sformułowania wniosków wymagających wiedzy fachowej.

Mając na względzie powyższe, na mocy art. 23 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c. a contrario Sąd powództwo oddalił o czym orzekł w sentencji wyroku.

(...)